

**ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ
(Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.)**

ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ Δ.Σ.

ΑΡΜΟΔΙΕΣ Δ/ΝΣΕΙΣ: 1. ΑΜΕΣΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ & ΑΓΟΡΑΣ
2. ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ
3. ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΑΛΙΕΙΑΣ

Αθήνα, 30.12.2024

Αρ. Πρωτ.: 82032

ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΗ : ΔΗΜΟΣΙΟ
ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Προς: Ως Πίνακας Διανομής

**ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΕΝΙΑΙΩΝ
ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027**

1^η Τροποποίηση

Έκδοση	Ημερομηνία	Εκδότης	Υπεύθυνος Σύνταξης
1	09.12.2024	Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.	Δ/νση Άμεσων Ενισχύσεων & Αγοράς
1 ^η τροποποίηση	30.12.2024	Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.	Δ/νση Άμεσων Ενισχύσεων & Αγοράς

Με την παρούσα τροποποιούνται τα εξής σημεία (ενότητες 5.9, 8.1.1., 8.3., 8.4, 8.6.1., 9.11., Παράρτημα 9_ECO1) της υπ' αριθμ. 78078/09-12-2024 « ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΕΝΙΑΙΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027» του ΟΠΕΚΕΠΕ:

5.9. ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΒΑΣΙΚΗΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Ενστάσεις ή δικαστικές αποφάσεις

Τροποποιείται το 1^ο εδάφιο ως εξής:

«Σε κάθε περίπτωση κατά την οποία ο/η γεωργός, μετά από υποβολή ένστασης ή ενδικοφανούς προσφυγής ή άσκησης ένδικου μέσου ή βοηθήματος, δικαιώθηκε με οριστική απόφαση αρμόδιας διοικητικής αρχής ή αρμόδιου δικαστηρίου για τα καθεστώτα των άμεσων ενισχύσεων, τότε οι μεταβολές αυτές λαμβάνονται υπόψη στον υπολογισμό των ενισχύσεων για το έτος στο οποίο αφορά η εκδοθείσα απόφαση και εντεύθεν.»

8.1.1. ΔΡΑΣΗ 31.1-Α: ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΧΕΙΜΕΡΙΝΩΝ ΣΙΤΗΡΩΝ ΚΑΙ ΨΥΧΑΝΘΩΝ ΜΙΚΡΟΥ ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΥΚΛΟΥ (ECO-01.01, 01.02, 01.03, 01.04, 01.05, 01.06)

Αντικαθίσταται το κείμενο του συγκεκριμένου κεφαλαίου λόγω τυπογραφικού λάθους, ως εξής:

«Επιλέξιμες για τη δράση είναι η καλλιέργεια ποικιλιών χειμερινών σιτηρών και ψυχανθών μικρού βιολογικού κύκλου, σε αντικατάσταση υδροβόρων καλλιεργειών (μηδικής, βαμβακιού, αραβόσιτου) σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα 1:

Πίνακας 1. Επιλέξιμες ποικιλίες χειμερινών σιτηρών και ψυχανθών

Καλλιέργεια προς αντικατάσταση	Επιλέξιμη καλλιέργεια/ομάδα	Κωδικός προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού (ΜΚ)	Κωδικός στην ΕΑΕ
Μηδική	Βίκος	31.1-1	ECO-01.01
Βαμβάκι		31.1-2	ECO-01.02
Αραβόσιτος		31.1-3	ECO-01.03
Μηδική	Χειμερινά σιτηρά	31.1-4	ECO-01.04
Βαμβάκι		31.1-5	ECO-01.05
Αραβόσιτος		31.1-6	ECO-01.06

Δεσμεύσεις

Οι γεωργοί δεσμεύονται:

1. για την καλλιέργεια χειμερινών σιτηρών ή/και βίκου σε αντικατάσταση του αραβόσιτου, της μηδικής και του βαμβακιού.
2. Η καλλιέργεια προς αντικατάσταση πρέπει να είχε καλλιεργηθεί και δηλωθεί στην ΕΑΕ στο αιτούμενο αγροτεμάχιο κατά το προηγούμενο έτος του έτους της αίτησης ενίσχυσης.

Επομένως, μπορεί να δηλωθεί σε έκταση με Βίκο (σε οποιαδήποτε ομάδα καλλιέργειας) ή με Χειμερινά Σιτηρά (σε οποιαδήποτε ομάδα καλλιέργειας) στην οποία το προηγούμενο έτος του έτους της αίτησης ενίσχυσης είχε δηλωθεί μηδική ή βαμβάκι ή αραβόσιτος (σε οποιοδήποτε ομάδα καλλιέργειας).

Απαιτούμενα δικαιολογητικά:

Τιμολόγια αγοράς σπόρου για την τεκμηρίωση των επιλέξιμων ειδών με ημερομηνία έκδοσης έως 15/2/2024.

Στην περίπτωση χρήσης ιδιοπαραγόμενου σπόρου η τεκμηρίωση των επιλέξιμων ειδών γίνεται με Υπεύθυνη Δήλωση του γεωργού ή/και από την ΕΑΕ των 3 τελευταίων ετών. Σε περίπτωση καταχώρησης υπεύθυνης δήλωσης ιδιοπαραγόμενου σπόρου θα πραγματοποιείται έλεγχος ύπαρξης της συγκεκριμένης καλλιέργειας τα προηγούμενα έτη.

Σε κάθε περίπτωση ισχύουν οι όροι στήριξης, οι ασυμβατότητες, οι υποχρεωτικές απαιτήσεις και οι δεσμεύσεις που αναγράφονται στην υπ' αρ. 2207/16-6-2023 (ΦΕΚ 3941/Β'/17-6-2023) υπουργική απόφαση, όπως τροποποιημένη ισχύει.»

8.3. Π1-31. 3 - ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΒΕΛΤΙΩΜΕΝΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΦΥΤΟΚΑΛΥΨΗΣ, ΜΕ ΠΑΡΑΛΛΗΛΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ

Αντικαθίσταται όλη η ενότητα 8.3. ως ακολούθως, λόγω δημοσίευσης της 2^{ης} τροποποίησης της υπ' αρ.1384/190515/19-6-2023 υπουργικής απόφασης (ΦΕΚ 6717/Β/10-12-2024):

«Με την υπ' αρ.1384/190515/19-6-2023 (ΦΕΚ 3946/Β'/19-6-2023) υπουργική απόφαση, όπως τροποποιημένη ισχύει, καθορίζεται το θεσμικό πλαίσιο εφαρμογής της παρέμβασης Π1-31.3.

Περιγραφή Παρέμβασης:

Η παρέμβαση αφορά

- στην περίπτωση μόνιμων καλλιεργειών στην σπορά του υπορόφου με καλλιέργειες εδαφοκάλυψης κατά την χειμερινή περίοδο

και

δημιουργία περιφερειακών ζωνών βιοποικιλότητας για την υποστήριξη της άγριας ζωής (Δράση 31.3-A) ή δημιουργία περιφερειακών ζωνών βιοποικιλότητας με χρήση φυτών ξενιστών για την προσέλκυση ωφέλιμων εντόμων και επικονιαστών (Δράση 31.3-B)

- στην περίπτωση αρόσιμων καλλιεργειών στην σπορά στο 100% της έκτασης του αγροτεμαχίου με καλλιέργειες εδαφοκάλυψης, μετά την συγκομιδή της εαρινής καλλιέργειας, κατά τη διάρκεια της χειμερινής περιόδου (Δράση 31.3-Γ)

ή

σπορά του αγροτεμαχίου με καλλιέργειες εδαφοκάλυψης, μετά την συγκομιδή της εαρινής καλλιέργειας, κατά τη διάρκεια της χειμερινής περιόδου και δημιουργία νησίδων ή ζωνών με φυτά ξενιστές (Δράση 31.3-Δ)

Γενικοί όροι στήριξης της Παρέμβασης Π1-31.3 (αφορά και τις 4 δράσεις)

Ο δικαιούχος ενεργός γεωργός θα πρέπει να λαμβάνει βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα (Παρέμβαση Π1-21) για το σύνολο ή μέρος των επιλέξιμων εκταρίων του για το σχετικό οικολογικό πρόγραμμα.

Γενικές Δεσμεύσεις της Παρέμβασης Π1-31.3 (αφορά και τις 4 δράσεις)

1. Οι γεωργοί δεσμεύονται να σπείρουν κατά τη χειμερινή περίοδο φυτά εδαφοκάλυψης.
2. Επιλέξιμα είδη ως φυτά εδαφοκάλυψης είναι αυτούσια ή μίγματα από τα ψυχανθή, αγρωστώδη, σταυρανθή και άλλα είδη που περιλαμβάνονται στον ακόλουθο πίνακα 4.
3. Τα φυτά εδαφοκάλυψης πρέπει να καλύπτουν το έδαφος του αγροτεμαχίου για όλο το χρονικό διάστημα που προβλέπεται στο πρότυπο Καλής Γεωργικής και Περιβαλλοντικής Κατάστασης (ΚΓΠΚ) 6, δηλαδή να υπάρχει φυτική κάλυψη κατ' ελάχιστο κατά την περίοδο **από τις 15/12 του έτους ν-1 έως και τις 05/03 του έτους ενίσχυσης ν.**

Η ορθή εφαρμογή των δράσεων της Παρέμβασης **Π1-31.3** συνεπάγεται την τήρηση της υποχρέωσης του προτύπου (ΚΓΠΚ) 6 της Αιρεσιμότητας χωρίς να απαιτούνται άλλες ενέργειες.

4. Τα φυτά εδαφοκάλυψης δεν συγκομίζονται, αλλά μετά το πέρας της ανωτέρω περιόδου μπορούν να ενσωματωθούν στο έδαφος ή να βοσκηθούν, ή να κοπούν και να απλωθούν στο έδαφος. Σε κάθε περίπτωση απαγορεύεται η καύση τους.

5. Στις περιπτώσεις της γειτνίασης με υδάτινα σώματα και εφαρμογής του ΚΓΠΚ 4, οι εκμεταλλεύσεις που συμμετέχουν στο παρόν οικολογικό σχήμα θα πρέπει να εμπλουτίζουν τις υποχρεωτικές ζώνες 3 μέτρων με τη φύτευση φυτών ξενιστών επικονιαστών ή/και ωφέλιμων εντόμων στις ζώνες των τριών μέτρων, με παράλληλη συμμόρφωση στην υποχρέωση μη εφαρμογής θρεπτικών και φυτοπροστατευτικών. Άρα, αγροτεμάχια που γειτνιάζουν με υδάτινα σώματα μπορούν να συμμετέχουν μόνο στις δράσεις ECO-03.02 ή ECO-03.04 ανάλογα με την καλλιέργεια. Αναλυτικότερη περιγραφή γίνεται στις επιμέρους δράσεις.

Πίνακας 4. Επιλέξιμα ετήσια Φυτά εδαφοκάλυψης και Φυτά για τη δημιουργία περιφερειακών λωρίδων άγριας ζωής για τις Δράσεις 31.3 - Α, Β, Γ, Δ

A/A	Είδος	Κοινή ονομασία
1	<i>Vicia spp.</i>	Βίκος
2	<i>Lupinus spp</i>	Λούπινα
3	<i>Vicia faba</i>	κουκιά
4	<i>Pisum sativum</i>	Μπιζέλι εδώδιμο
5	<i>Pisum arvence</i>	Μπιζέλι κτηνοτροφικό
6	<i>Lathyrus spp</i>	Λαθούρια
7	<i>Phaseolus spp.</i>	Φασόλια
8	<i>Vigna spp</i>	Μαυρομάτικα
9	<i>Lotus corniculatus</i>	Λωτός
10	<i>Cicer spp.</i>	Ρεβύθια
11	<i>Lens culinaris</i>	Φακές
12	<i>Fagopyron saittatum</i>	Μαυροσίταρο
13	<i>Avena sativa</i>	Βρώμη
14	<i>Hordeum vulgare</i>	Κριθάρι
15	<i>Secale cereale</i>	Σίκαλη
16	<i>Raphanus sativus</i>	Ραπανάκι κτηνοτροφικό
17	<i>Sinapis alba</i>	Σινάπι λευκό
18	<i>Brassica napus</i>	Ελαιοκράμβη
19	<i>Helianthus annus</i>	Ηλίανθος

Ασυμβατότητα Π1-31.3 με Συνδεδεμένες Ενισχύσεις

Λόγω των ανωτέρω, τα φυτά εδαφοκάλυψης δεν έχουν παραγωγική κατεύθυνση και δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ενίσχυση από αντίστοιχες συνδεδεμένες παρεμβάσεις. Κατά συνέπεια το οικολογικό σχήμα 31.3 δεν μπορεί να συνδυαστεί με τις αντίστοιχες συνδεδεμένες ενισχύσεις.

8.3.1 ΔΡΑΣΗ 31.3-Α ΣΠΟΡΑ ΤΟΥ ΥΠΟΡΟΦΟΥ ΣΤΙΣ ΜΟΝΙΜΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ ΓΙΑ ΦΥΤΟΚΑΛΥΨΗ (ΧΩΡΙΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗ) ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΖΩΝΩΝ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ ΣΤΑ ΠΕΡΙΘΩΡΙΑ (ECO-03.01)

Επιλέξιμες καλλιέργειες: Μόνιμες καλλιέργειες (Δέντρα ή Αμπέλια)

Δεσμεύσεις

Στο πλαίσιο της δράσης 31.3-Α οι γεωργοί δεσμεύονται:

1. Να σπείρουν με την έναρξη των καλλιεργητικών εργασιών κατά τη χειμερινή περίοδο φυτά εδαφοκάλυψης στην επιφάνεια ενδιάμεσως των δέντρων ή πρέμνων ή, για γραμμικές καλλιέργειες, κατά μήκος διαδοχικών γραμμών παράλληλων με τις γραμμές φύτευσης των δέντρων.
2. Να τηρούν τις δεσμεύσεις 2,3,4 όπως περιγράφονται στην ενότητα «**Γενικές Δεσμεύσεις της Παρέμβασης Π1-31.3**»
3. Να δημιουργήσουν στα περιθώρια των αγροτεμαχίων λωρίδες/ζώνες βιοποικιλότητας για την υποστήριξη της άγριας ζωής εμπλουτισμένες με την φύτευση ειδών, **ετήσιων ποωδών** (πίνακας 4, ίδια με αυτά που χρησιμοποιούνται για την εδαφοκάλυψη) αλλά και **πολυετών ποώδους ή θαμνώδους μορφής** (πίνακας 5), που δεν προορίζονται για παραγωγή.

Οι λωρίδες αυτές πρέπει να καταλαμβάνουν το 40% της περιμέτρου του αγροτεμαχίου και να είναι πλάτους τουλάχιστον 1,5 m.

Στις λωρίδες/ζώνες αυτές δεν επιτρέπεται η χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων, ούτε η βόσκηση. Η ήδη υπάρχουσα αυτοφυής βλάστηση δεν πρέπει να απομακρύνεται.

Πίνακας 5. Επιλέξιμα πολυετή Φυτά για τη δημιουργία περιφερειακών λωρίδων άγριας ζωής για τη Δράση 31.3 - Α

α/α	Είδος	Κοινή Ονομασία	α/α	Είδος	Κοινή Ονομασία
1	<i>Origanum dictamnus</i>	Δίκταμος	20	<i>Crithmum maritimum</i>	Κρίταμο
2	<i>Foeniculum vulgare</i>	Μάραθος	21	<i>Erica spp.</i>	Ρέικι
3	<i>Mentha spp.</i>	Μέντα	22	<i>Ilex aquifolium</i>	Λιοπούρνα - Γκι

4	<i>Origanum vulgare</i>	Ρίγανη	23	<i>Valeriana officinalis</i>	Βαλεριάνα
5	<i>Salvia spp.</i>	Φασκόμηλο	24	<i>Echinacea spp.</i>	Εχινάκεια
6	<i>Sideritis spp.</i>	Τσάι του βουνού	25	<i>Sambucus nigra</i>	Ζαμπούκος
7	<i>Ocimum basilicum</i>	Βασιλικός	26	<i>Laurus nobilis</i>	Δάφνη
8	<i>Salvia rosmarinus</i>	Δεντρολίβανο	27	<i>Helichrysum spp.</i>	Ελίχρυσσο
9	<i>Thymus spp.</i>	Θυμάρι	28	<i>Satureja thymbra</i>	Θρούμπι
10	<i>Cuminum cyminum</i>	Κύμινο	29	<i>Jasminum officinale</i>	Γιασεμί
11	<i>Lavandula spp.</i>	Λεβάντα	30	<i>Artemisia dracuncululus</i>	Εστραγκόν
12	<i>Origanum majorana</i>	Ματζουράνα	31	<i>Mentha pulegium</i>	Φλισκούνη
13	<i>Melissa officinalis</i>	Μελισσόχορτο	32	<i>Artemisia absinthium</i>	Αρτεμισία
14	<i>Phacelia tanacetifolia</i>	Φακελωτή	33	<i>Cistus spp.</i>	Λαδανιά
15	<i>Zingiber spp.</i>	Κάρδαμο	34	<i>Rosa spp.</i>	Τριαντάφυλλο (άγριο, κλπ)
16	<i>Sinapis alba</i>	Σινάπι λευκό	35	<i>Agave spp</i>	Αγαύη
17	<i>Mentha spp.</i>	Δυόσμος	36	<i>Salvia sclarea</i>	Σάλβια
18	<i>Hypericum spp.</i>	Σπαθόχορτο	37	<i>Glychiriza glabra</i>	Γλυκύρριζα
19	<i>Aloysia citrodora</i>	Λουίζα	38	<i>Cymbopogon citratus</i>	Λεμονόχορτο

Απαιτούμενα δικαιολογητικά:

Φορολογικά παραστατικά αγοράς σπόρου φυτών εδαφοκάλυψης ή/και δημιουργίας λωρίδων άγριας ζωής.

Εναλλακτικά, στην περίπτωση χρήσης ιδιοπαραγόμενου σπόρου (εφόσον υπάρχει σπόρος από προηγούμενο έτος) ή πολυετών φυτών η τεκμηρίωση των επιλέξιμων ειδών γίνεται με παραστατικό αγοράς πολλαπλασιαστικού υλικού προηγούμενου έτους εφόσον υπάρχει ή με Υπεύθυνη Δήλωση του γεωργού ή/και από την ΕΑΕ των 3 τελευταίων ετών.

Σε περίπτωση καταχώρησης υπεύθυνης δήλωσης (ιδιοπαραγόμενου σπόρου ή πολυετών καλλιεργειών) θα πραγματοποιείται έλεγχος ύπαρξης της συγκεκριμένης καλλιέργειας τα προηγούμενα έτη.

Σε κάθε περίπτωση ισχύουν οι όροι στήριξης, οι ασυμβατότητες, οι υποχρεωτικές απαιτήσεις και οι δεσμεύσεις που αναγράφονται στην υπ' αρ. 1384/190515/19-6-2023 (ΦΕΚ 3946/Β'/19-6-2023) υπουργική απόφαση, όπως τροποποιημένη ισχύει.

8.3.2. ΔΡΑΣΗ 31.3-Β ΣΠΟΡΑ ΤΟΥ ΥΠΟΡΟΦΟΥ ΣΤΙΣ ΜΟΝΙΜΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ ΓΙΑ ΦΥΤΟΚΑΛΥΨΗ (ΧΩΡΙΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗ) ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΖΩΝΩΝ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ ΣΤΑ ΠΕΡΙΘΩΡΙΑ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΞΕΝΙΣΤΩΝ (ECO-03.02)

Επιλέξιμες καλλιέργειες: Μόνιμες καλλιέργειες (Δέντρα ή Αμπέλια)

Δεσμεύσεις

Στο πλαίσιο της δράσης 31.3-Β οι γεωργοί δεσμεύονται:

1. Να σπείρουν με την έναρξη των καλλιεργητικών εργασιών κατά τη χειμερινή περίοδο φυτά εδαφοκάλυψης στην επιφάνεια ενδιαμέσως των δέντρων ή πρέμνων ή, για γραμμικές καλλιέργειες, κατά μήκος διαδοχικών γραμμών παράλληλων με τις γραμμές φύτευσης των δέντρων.
2. Να τηρούν τις δεσμεύσεις 2,3,4 όπως περιγράφονται στην ενότητα «**Γενικές Δεσμεύσεις της Παρέμβασης Π1-31.3**»
3. Να δημιουργήσουν στα περιθώρια των αγροτεμαχίων λωρίδες/ζώνες βιοποικιλότητας με φυτά ξενιστές ωφέλιμων έντομων ή και επικονιαστών.
4. Οι λωρίδες αυτές πρέπει να καταλαμβάνουν τουλάχιστον το 40% της περιμέτρου του αγροτεμαχίου και να είναι πλάτους τουλάχιστον 1,5 m.
5. Τα είδη σποράς συνιστούν μίγμα αποτελούμενο από τουλάχιστον τρία εξ' αυτών που βρίσκονται στους Πίνακες 6 και 7 που ακολουθούν και οπωσδήποτε ένα από κάθε πίνακα.
6. Η εποχή σποράς μπορεί να ποικίλλει ανάλογα με τις ανάγκες επικονίασης της κύριας καλλιέργειας. Τα φυτά αυτά συντηρούνται με ευθύνη του γεωργού στο αγροτεμάχιο τουλάχιστον για ένα μήνα μετά το τέλος της ανθοφορίας τους .
7. Στις ζώνες αυτές δεν επιτρέπεται η χρήση ζιζανιοκτόνων και φυτοπροστατευτικών προϊόντων καθώς και η βόσκηση.
8. Στις περιπτώσεις γειτνίασης με υδάτινα σώματα (υδροτόπους, ποτάμια, υδατορέματα, λίμνες, διώρυγες, τάφρους και κανάλια άρδευσης ή στράγγισης), όπου εφαρμόζεται υποχρεωτικά το πρότυπο ΚΓΠΚ 4, **η δημιουργία ζωνών βιοποικιλότητας με χρήση φυτών ξενιστών** γίνεται σε όλο το πλάτος της υποχρεωτικής **ζώνης ανάσχεσης των 3 μέτρων**, στα οποία απαγορεύεται η χρήση λιπασμάτων και φυτοπροστατευτικών προϊόντων.

Αν στην εν λόγω ζώνη ανάσχεσης έχει ήδη αναπτυχθεί επαρκής αυτοφυής παρυδάτια βλάστηση, όπως καλαμιές, κ.ά., το ελάχιστο πλάτος σποράς της ζώνης βιοποικιλότητας με χρήση φυτών ξενιστών περιορίζεται στο 1,5 μέτρο.

Το μήκος των ζωνών αυτών λαμβάνεται υπόψη για την κάλυψη του ελάχιστου απαιτούμενου ποσοστού που αναφέρεται παραπάνω (40% της περιμέτρου του αγροτεμαχίου).

Στην περίπτωση που η εγκατάσταση της ζώνης με φυτά-ξενιστές είναι απαγορευτική στη ζώνη ανάσχεσης των 3 μέτρων από τον υδάτινο όγκο, τότε τα φυτά- ξενιστές εγκαθίστανται σε ζώνη πλάτους 1,5 μέτρου στο περιθώριο άλλου τμήματος του αγροτεμαχίου, ώστε να καλύπτεται η απαίτηση για το 40% της περιμέτρου.

Πίνακας 6: Επιλέξιμα Φυτά Ξενιστές – Ομάδα Α' (Δράσεις 31.3-Β και 31.3-Δ)

A/A	Είδος	Κοινή ονομασία
1	<i>Vicia sativa</i>	Βίκος
2	<i>Pisum sativum</i>	Μπιζέλι
3	<i>Lathyrus spp</i>	Λαθούρι
4	<i>Trifolium spp.</i>	Τριφύλλι

Πίνακας 7: Επιλέξιμα Φυτά Ξενιστές – Ομάδα Β' (Δράσεις 31.3-Β και 31.3-Δ)

A/A	Είδος	Κοινή Ονομασία
1	<i>Anethum graveolens</i>	Άνιθος
2	<i>Coriandrum sativum</i>	Κορίανδρος
3	<i>Pimpinella anisum</i>	Γλυκάνισος
4	<i>Phacelia tanacetifolia</i>	Φακελωτή
5	<i>Sinapis alba</i>	Σινάπι λευκό
6	<i>Fagopyrum esculentum</i>	Φαγόπυρο
7	<i>Borago officinalis</i>	Μπουράντζα
8	<i>Melilotus officinalis</i>	Μελίλωτος
9	<i>Chrysanthemum coronarium</i>	Μεγάλη κίτρινη μαργαρίτα
10	<i>Matricaria chamomila</i>	Χαμομήλι
11	<i>Centaurea spp.</i>	Κενταύρια
12	<i>Eruca sativa</i>	Ρόκα
13	<i>Calendula officinalis</i>	Καλέντουλα
14	<i>Tagetes patula</i>	Κατιφές

Απαιτούμενα δικαιολογητικά

Φορολογικά παραστατικά αγοράς σπόρου φυτών εδαφοκάλυψης και φυτικών ειδών που αποτελούν ξενιστές ωφέλιμων εντόμων ή και επικονιαστών.

Εναλλακτικά, στην περίπτωση χρήσης ιδιοπαραγόμενου σπόρου (εφόσον υπάρχει σπόρος από προηγούμενο έτος) ή πολυετών φυτών η τεκμηρίωση των επιλέξιμων ειδών γίνεται με παραστατικό αγοράς σπόρου προηγούμενου έτους εφόσον υπάρχει ή με Υπεύθυνη Δήλωση του γεωργού ή/και από την ΕΑΕ των 3 τελευταίων ετών Σε περίπτωση καταχώρησης υπεύθυνης δήλωσης (ιδιοπαραγόμενου σπόρου ή πολυετών καλλιεργειών) θα πραγματοποιείται έλεγχος ύπαρξης της συγκεκριμένης καλλιέργειας τα προηγούμενα έτη.

Σε κάθε περίπτωση ισχύουν οι όροι στήριξης, οι ασυμβατότητες, οι υποχρεωτικές απαιτήσεις και οι δεσμεύσεις που αναγράφονται στην υπ' αρ. 1384/190515/19-6-2023 (ΦΕΚ 3946/Β'/19-6-2023) υπουργική απόφαση, όπως τροποποιημένη ισχύει.

8.3.3. ΔΡΑΣΗ 31.3-Γ ΣΠΟΡΑ ΤΟΥ ΥΠΟΡΟΦΟΥ ΣΤΙΣ ΑΡΟΣΙΜΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΦΥΤΟΚΑΛΥΨΗ (ΧΩΡΙΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗ) (ΕCO-03.03)

Επιλέξιμη καλλιέργεια: Αρόσιμες εαρινές καλλιέργειες, πχ. αραβόσιτος, σόργος, κεχρί κτλ.

Δεσμεύσεις

Στο πλαίσιο της δράσης 31.3-Γ οι γεωργοί δεσμεύονται:

1. Να σπείρουν κατά τη χειμερινή περίοδο φυτά εδαφοκάλυψης. Η εδαφοκάλυψη γίνεται στο 100% της έκτασης του αγροτεμαχίου.
2. Να τηρούν τις δεσμεύσεις 2,3,4 όπως περιγράφονται στην ενότητα «**Γενικές Δεσμεύσεις της Παρέμβασης Π1-31.3**»

Απαραίτητα Δικαιολογητικά

Φορολογικά παραστατικά αγοράς σπόρων φυτών εδαφοκάλυψης .

Εναλλακτικά, στην περίπτωση χρήσης ιδιοπαραγόμενου σπόρου (εφόσον υπάρχει σπόρος από προηγούμενο έτος) ή πολυετών φυτών η τεκμηρίωση των επιλέξιμων ειδών γίνεται με παραστατικό αγοράς σπόρου προηγούμενου έτους εφόσον υπάρχει ή με Υπεύθυνη Δήλωση του γεωργού ή/και από την ΕΑΕ των 3 τελευταίων ετών. Σε περίπτωση καταχώρησης υπεύθυνης δήλωσης (ιδιοπαραγόμενου σπόρου ή πολυετών καλλιεργειών) θα πραγματοποιείται έλεγχος ύπαρξης της συγκεκριμένης καλλιέργειας τα προηγούμενα έτη.

8.3.4. ΔΡΑΣΗ 31.3-Δ ΣΠΟΡΑ ΤΟΥ ΥΠΟΡΟΦΟΥ ΣΤΙΣ ΑΡΟΣΙΜΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΦΥΤΟΚΑΛΥΨΗ (ΧΩΡΙΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗ) ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΞΕΝΙΣΤΩΝ (ECO-03.04)

Επιλέξιμη καλλιέργεια: Αρόσιμες εαρινές καλλιέργειες, πχ. αραβόσιτος, σόργος, κεχρί κτλ..

Δεσμεύσεις

Στο πλαίσιο της δράσης 31.3-Δ οι γεωργοί δεσμεύονται:

1. Να σπείρουν κατά τη χειμερινή περίοδο φυτά εδαφοκάλυψης. Η εδαφοκάλυψη γίνεται στο 100% της έκτασης του αγροτεμαχίου.
2. Να τηρούν τις δεσμεύσεις 2,3,4 όπως περιγράφονται στην ενότητα «**Γενικές Δεσμεύσεις της Παρέμβασης Π1-31.3**»
3. Σε επιφάνεια που αντιστοιχεί στο 10% της έκτασης του αγροτεμαχίου και βρίσκεται ενδιάμεσα ή πέραν των ορίων της κύριας καλλιέργειας, να σπείρουν φυτικά είδη που αποτελούν ξενιστές ωφέλιμων εντόμων ή/και επικονιαστών.
4. Τα είδη σποράς συνιστούν μίγμα αποτελούμενο από τουλάχιστον τρία εξ' αυτών που βρίσκονται στους Πίνακες 6 και 7 που ακολουθούν καιοπωσδήποτε ένα από κάθε πίνακα.
5. Η εποχή σποράς των φυτών ξενιστών μπορεί να ποικίλλει ανάλογα με τις ανάγκες επικονίασης της κύριας καλλιέργειας. Τα φυτά αυτά συντηρούνται με ευθύνη του γεωργού στο αγροτεμάχιο τουλάχιστον ένα μήνα μετά το τέλος της ανθοφορίας. Σε περίπτωση ταυτόχρονης ανάπτυξης με τα φυτά της περίπτωσης (α) ανωτέρω, το ποσοστό κάλυψης των τελευταίων περιορίζεται στο υπόλοιπο 90% του αγροτεμαχίου.
6. Στις εκτάσεις με τα φυτά ξενιστές δεν επιτρέπεται η χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων, ούτε η βόσκηση.
7. Στις περιπτώσεις γειτνίασης με υδάτινα σώματα (υδροτόπους, ποτάμια, υδατορέματα, λίμνες, διώρυγες, τάφρους και κανάλια άρδευσης ή στράγγισης), όπου εφαρμόζεται υποχρεωτικά το πρότυπο ΚΓΠΚ 4, η φύτευση φυτών ξενιστών γίνεται σε όλο το πλάτος της υποχρεωτικής ζώνης ανάσχεσης των 3 μέτρων.

Αν στην εν λόγω ζώνη ανάσχεσης έχει ήδη αναπτυχθεί επαρκής αυτοφυής παρυδάτια βλάστηση, όπως καλαμιές, κ.ά., το ελάχιστο πλάτος σποράς φυτών ξενιστών περιορίζεται στο 1,5 μέτρο.

Το μήκος των ζωνών αυτών λαμβάνεται υπόψη για την κάλυψη του ελάχιστου απαιτούμενου ποσοστού που αναφέρεται παραπάνω (10% της έκτασης του αγροτεμαχίου),, κατόπιν μετατροπής του μήκους τους σε εμβαδό (πολλαπλασιάζοντας το με το πλάτος των τριών (3) μέτρων).

Στην περίπτωση που η εγκατάσταση της ζώνης με φυτά-ξενιστές είναι απαγορευτική στη ζώνη ανάσχεσης των 3 μέτρων από τον υδάτινο όγκο, τότε τα φυτά- ξενιστές εγκαθίστανται σε ζώνη πλάτους 1,5 μέτρου στο περιθώριο άλλου τμήματος του αγροτεμαχίου, ώστε να καλύπτεται η απαίτηση για το 10% της έκτασης του αγροτεμαχίου.

8. Στις εκτάσεις με τα φυτά ξενιστές δεν επιτρέπεται η χρήση λιπασμάτων και φυτοπροστατευτικών προϊόντων, ούτε η βόσκηση.

Απαραίτητα Δικαιολογητικά

Φορολογικά παραστατικά αγοράς σπόρων φυτών εδαφοκάλυψης και φυτικών ειδών που αποτελούν ξενιστές ωφελίμων εντόμων ή/και επικονιαστών.

Εναλλακτικά, στην περίπτωση χρήσης ιδιοπαραγόμενου σπόρου (εφόσον υπάρχει σπόρος από προηγούμενο έτος) ή πολυετών φυτών η τεκμηρίωση των επιλέξιμων ειδών γίνεται με παραστατικό αγοράς σπόρου προηγούμενου έτους εφόσον υπάρχει ή με Υπεύθυνη Δήλωση του γεωργού ή/και από την ΕΑΕ των 3 τελευταίων ετών. Σε περίπτωση καταχώρησης υπεύθυνης δήλωσης (ιδιοπαραγόμενου σπόρου ή πολυετών καλλιεργειών) θα πραγματοποιείται έλεγχος ύπαρξης της συγκεκριμένης καλλιέργειας τα προηγούμενα έτη.

Σε κάθε περίπτωση ισχύουν οι όροι στήριξης, οι ασυμβατότητες, οι υποχρεωτικές απαιτήσεις και οι δεσμεύσεις που αναγράφονται στην υπ' αρ. 1384/190515/19-6-2023 (ΦΕΚ 3946/Β'/19-6-2023) υπουργική απόφαση, όπως τροποποιημένη ισχύει.»

8.4. Π1-31. 4 - ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΚΥΚΛΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΣΤΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

Τροποποιείται το τελευταίο εδάφιο της ενότητας 8.4. – Δεσμεύσεις ως εξής, λόγω δημοσίευσης της 2^{ης} τροποποίησης της υπ' αρ.1384/190515/19-6-2023 υπουργικής απόφασης (ΦΕΚ 6717/Β/10-12-2024):

«Εναλλακτικά των ανωτέρω είναι δυνατό να εφαρμόζεται **επί τόπου κομποστοποίηση στο χωράφι** (ECO-04.05).

Αυτή συνίσταται σε ψεκασμό των υπολειμμάτων χωρίς να μετακινηθούν από το χωράφι, με μικροβιακά σκευάσματα πρωτεολυτικών και κυτταρολυτικών βακτηρίων και ακολούθως ενσωμάτωση αυτών στο έδαφος.

Πριν τον ψεκασμό πρέπει να εφαρμόζεται χειρισμός θρυμματισμού των υπολειμμάτων με καταστροφέα για τις ποώδεις ή θρυμματοποιητή για τις ξυλώδεις καλλιέργειες ή άλλο πρόσφορο μέσο που να επιτυγχάνει ισοδύναμο αποτέλεσμα. Στην περίπτωση της καλαμιάς των σιτηρών δεν απαιτείται θρυμματισμός. Αρκεί ο ψεκασμός της καλαμιάς και η ενσωμάτωσή της.

Στα προϊόντα με μικροβιακά σκευάσματα για επιτόπου κομποστοποίηση που δύνανται να ενισχυθούν στο πλαίσιο της παρούσας δράσης, περιλαμβάνονται προϊόντα τα οποία κυκλοφορούν στην αγορά για χρήση στη γεωργία βάσει της υπ' αρ. 217217/08.01.2004 (Β' 35) απόφασης του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Στην ετικέτα του προϊόντος, ως υποχρεωτική ένδειξη, πρέπει να αναφέρεται ότι **το σκεύασμα περιέχει μικροοργανισμούς οι οποίοι έχουν τη δυνατότητα αποδόμησης φυτικών ιστών.**

Στο πλαίσιο προαιρετικών ενδείξεων μπορούν να αναφέρονται τα εξής:

1. Το σκεύασμα επιταχύνει τη διαδικασία της αποσύνθεσης φυτικών υπολειμμάτων στο έδαφος.
2. Το σκεύασμα έχει ευεργετική επίδραση στην γονιμότητα του εδάφους.
3. Η εφαρμογή του σκευάσματος γίνεται με ψεκασμό των φυτικών υπολειμμάτων.

Στο πλαίσιο του Οικολογικού Προγράμματος Π1-31.4 οι γεωργοί επιλέγουν σε επίπεδο αγροτεμαχίου μια μόνο από τις δυο πρακτικές, δηλαδή είτε εφαρμογή του κομπόστ (ιδιοπαραγόμενο ή μη) είτε επί τόπου κομποστοποίηση, δηλαδή είτε κάποιο εκ των ECO-04.01, 04.02, 04.03, 04.04 είτε το ECO-04.05. »

8.6.1. ΔΡΑΣΗ 31.6-A: ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΗ ΣΧΕΔΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ (ΣΠΔ) (ECO-06.01)

Τροποποιείται η παράγραφος «Απαραίτητα Δικαιολογητικά» ως εξής:

«Απαραίτητα Δικαιολογητικά

- Φορολογικό παραστατικό παροχής υπηρεσιών τεχνικού συμβούλου (ΠΕ Γεωπόνος) με ημερομηνία έκδοσης από 1/11 του έτους ν-1 έως 31/10 του έτους ν, με αναφορά σε ποια ΕΑΕ αφορά η σύνταξη του ΣΠΔ ή
- Άδεια Άσκησης Επαγγέλματος από το ΓΕΩΤΕΕ σε περίπτωση που είναι ο ίδιος Γεωπόνος ΠΕ.

Φορολογικά παραστατικά παροχής υπηρεσιών τεχνικού συμβούλου (ΠΕ Γεωπόνου) που έχουν εκδοθεί μετά την 31/10 του έτους της αίτησης και εντός του ημερολογιακού έτους ενίσχυσης μπορούν να γίνουν αποδεκτά, κατ' εξαίρεση για το έτος 2024 λόγω καθυστερημένων αλλαγών του θεσμικού πλαισίου, εφόσον συνοδεύονται από Σύμβαση Παροχής Υπηρεσιών με τεχνικό σύμβουλο για την κατάρτιση και παρακολούθηση του Σχεδίου Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, στο πλαίσιο της Δράσης 31.6-A, που καλύπτει το έτος της αίτησης ενίσχυσης. »

9.11. ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΗ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΗ ΣΤΗΡΙΞΗ ΣΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΗΣ ΣΤΑΦΙΔΑΣ

9.11.1. ΟΡΟΙ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ

Η παράγραφος 1(ii) και 1(iii) αντικαθίστανται ως εξής , λόγω της 2ης Τροποποίησης της υπ' αρ. 2985/303884/ 4-10-2023 υπουργικής απόφασης (6645/Β/ 6-12-2024):

« ii. Είναι εγγεγραμμένοι στο Αμπελουργικό Μητρώο της παρ. 1 του άρθρου 2 της υπ' αρ. 2454/235853/20.09.2019 (Β' 3645) κοινής απόφασης του Υπουργού και της Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με καταχωρισμένες και επικαιροποιημένες εκτάσεις κορινθιακής σταφίδας. Η εν λόγω περίπτωση εφαρμόζεται από την καλλιεργητική περίοδο 2025-2026 και για κάθε επόμενη καλλιεργητική περίοδο.

iii. Παραδίδουν κατ' ελάχιστο 1,5 τόνους προϊόντος ξηρής σταφίδας ανά εκτάριο (150 κιλά ανά στρέμμα) σε εγκεκριμένες μεταποιητικές επιχειρήσεις, από 1η Αυγούστου και το αργότερο έως την 30η Νοεμβρίου του έτους ενίσχυσης. Η αναλογία αυτή υπολογίζεται με βάση το σύνολο των παραδόσεων προς τις εγκεκριμένες μεταποιητικές επιχειρήσεις και του συνόλου των εκτάσεων κορινθιακής σταφίδας για τις οποίες ο δικαιούχος υποβάλει αίτημα συνδεδεμένης ενίσχυσης στο πλαίσιο της ενιαίας αίτησης ενίσχυσης. Για την καλλιεργητική περίοδο 2024-2025 η παράδοση πραγματοποιείται από την 1^η Αυγούστου 2024 και το αργότερο έως την 20^η Δεκεμβρίου 2024.»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 9_ΛΙΣΤΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ_ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ_1η τροποποίηση

Διορθώσεις στα λεκτικά στην Περιγραφή δικαιολογητικού για το Π1-31.1 , ως ακολούθως:

Κωδικός ECO	Κωδικός Δικαιολογητικού στην ΕΑΕ2024	Περιγραφή δικαιολογητικού	Αποδεκτές Ημερομηνίες Έκδοσης Δικαιολογητικού
ECO 1	183	Τιμολόγια αγοράς σπόρου (Π1-31.1 Χρήση ανθεκτικών και προσαρμοσμένων ειδών και ποικιλιών)	έως 15/2/2024 (για το 31.1-A) έως 31/5/2024 (για το 31.1-B) έως 31/5/2024 (για το 31.1-Γ)
	231	Τιμολόγια αγοράς σπόρου (Π1-31.1-A Καλλιέργεια χειμερινών σιτηρών & ψυχανθών μικρού βιολογικού κύκλου)	έως 15/2/2024
	232	Τιμολόγια αγοράς σπόρου (Π1-31.1-B Καλλιέργεια προσαρμοσμένων στις τοπικές συνθήκες ειδών και ποικιλιών)	έως 31/5/2024
	Θα προστεθεί ως ξεχωριστός κωδικός στην ΕΑΕ2025	Τιμολόγια αγοράς σπόρου (Π1-31.1-Γ Καλλιέργεια Καινοτόμων ανθεκτικών καλλιεργειών)	έως 31/5/2024
	233	Υπεύθυνη δήλωση ιδιοπαραγόμενου σπόρου (Π1-31.1-A)	
	234	Υπεύθυνη δήλωση ιδιοπαραγόμενου σπόρου (Π1-31.1-B)	
	202	Υπεύθυνη δήλωση ιδιοπαραγόμενου σπόρου (Π1-31.1-Γ)	
	193	Υπεύθυνη δήλωση ιδιοπαραγόμενου σπόρου	

Για την ΕΑΕ 2024 η επισύναψη των δικαιολογητικών μπορεί να έχει γίνει είτε στους γενικούς κωδικούς της Παρέμβασης (Κωδ. 183, 193) είτε στον κωδικό που αφορά ξεχωριστά την κάθε δράση .

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΠΑΜΠΑΣΙΔΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ (μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου)

ΠΡΟΣ:

1. Κέντρα Υποδοχής Δηλώσεων

2. ΟΠΕΚΕΠΕ:

α) Περιφερειακές Δ/σεις

β) Περιφερειακές Μονάδες

γ) Νομαρχιακά Γραφεία

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

- Γραφείο Διοίκησης & Γραμματείας Διοικητικού Συμβουλίου

- Δ/ση Άμεσων Ενισχύσεων και Αγοράς

- Διεύθυνση Τεχνικών Ελέγχων

- Δ/ση Πληροφορικής

- Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης & Αλιείας

- Δ/ση Εσωτερικού Ελέγχου

- Γραφείο Εξυπηρέτησης του Πολίτη